

KOMITET POLITYKI NAUKOWEJ

Opinia Komitetu Polityki Naukowej

w sprawie sposobu podziału dla uczelni środków finansowych na świadczenia dla studentów oraz na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, studia podyplomowe, do szkół doktorskich, kształcenia na studiach, studiach podyplomowych i w szkołach doktorskich lub prowadzenia działalności naukowej

Dotyczy: Projektu z dnia 24 kwietnia 2026 r. Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie sposobu podziału dla uczelni środków finansowych na świadczenia dla studentów oraz na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, studia podyplomowe, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach, studiach podyplomowych i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej, numer w Wykazie prac legislacyjnych MNiSW – 17.

Potrzeba nowelizacji rozporządzenia wynika ze zmiany przepisu upoważniającego, zawartego w art. 402 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), którego nowa treść wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2027 r. Zgodnie z nowym brzmieniem upoważnienia minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki jest zobowiązany do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu podziału środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 3 i 6 ustawy dla uczelni, mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiednio wsparcia materialnego dla studentów oraz warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym udział w procesie przyjmowania na studia, studia podyplomowe, do szkół doktorskich, kształcenia na studiach, studiach podyplomowych i w szkołach doktorskich oraz prowadzenia działalności naukowej.

Nowelizacja w stosunku do poprzednio obowiązującego przepisu polega na rozszerzeniu jego zakresu, ujmując w zmienionym art. 365 pkt 6 ustawy (do którego odsyła przepis upoważniający) dodatkowe zadania związane ze wspieraniem osób niepełnosprawnych w procesie przyjmowania na studia podyplomowe oraz w kształceniu na tych studiach, oraz rozbudowane wytyczne dotyczące konieczności zapewnienia warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym udział w przyjmowaniu na studia podyplomowe oraz kształceniu na tych studiach. Dotychczas zagadnienia będące przedmiotem niniejszego rozporządzenia były uregulowane w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2018 r. w sprawie sposobu podziału dla uczelni środków finansowych na świadczenia dla studentów oraz na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształcenia na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzenia działalności naukowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 384 oraz z 2023 r. poz. 1949).

KOMITET POLITYKI NAUKOWEJ

W załączniku nr 1 do projektu rozporządzenia określono sposób podziału dla uczelni środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 3 ustawy, przeznaczonych na stypendia socjalne, stypendia dla osób niepełnosprawnych, zapomogi i stypendia rektora, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1–4 ustawy. W zakresie podziału tych środków zaproponowano utrzymanie w całości dotychczasowych rozwiązań.

Liczba studentów otrzymujących stypendium socjalne oraz liczba studentów będących osobami niepełnosprawnymi niezbędne do obliczenia wysokości dotacji na dany rok budżetowy – zgodnie z art. 368 ust. 6 ustawy – nadal będzie ustalana na podstawie danych zawartych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, o którym mowa w art. 342 ust. 1 ustawy, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok przyznania dotacji.

Dane niezbędne do ustalenia kwoty dotacji obliczanej na podstawie algorytmu określonego w załączniku nr 2 do projektu rozporządzenia dotyczące:

- liczby studentów i doktorantów – będą ustalone na podstawie danych zawartych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok przyznania dotacji;
- przeciętnej liczby pracowników będących osobami niepełnosprawnymi – będą ustalone na podstawie danych przekazanych przez uczelnie do dnia 31 stycznia roku przyznania dotacji.

W powyższym zakresie nie zmienia się obciążenia uczelni, gdyż dotychczas były one również zobligowane do przekazywania tych danych.

Jak przewiduje ustawodawca, wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego. Rozporządzenie dotyczy podziału środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 3 i 6 ustawy, stanowiących środki na finansowanie szkolnictwa wyższego i nauki planowane i przyznawane uczelniom w ramach corocznych limitów wydatków w częściach budżetowych (których dysponentami są właściwi ministrowie nadzorujący uczelnie), zgodnie z regułami waloryzacyjnymi określonymi w art. 383 ustawy.

Jednocześnie zauważa się, że ze względu na niewielką skalę zapewnienia wsparcia osobom niepełnosprawnym w ramach studiów podyplomowych, rozporządzenie nie będzie miało istotnego wpływu na rynek pracy. Postulowana zmiana nie jest związana z koniecznością wprowadzenia nowych rozwiązań w zakresie wsparcia tych osób a jedynie umożliwieniem uczelniom objęcia oferowanym wsparciem dodatkowej grupy osób. Uczelnie w miarę

KOMITET POLITYKI NAUKOWEJ

możliwości dążą do zaspokojenia zróżnicowanych potrzeb umożliwiających kształcenie osobom niepełnosprawnym. Nie przewiduje się również zwiększenia udziału osób niepełnosprawnych w studiach podyplomowych w wyniku wejścia w życie postulowanej zmiany ustawy.

Ustawodawca podkreśla jednak, że nowelizacja przyczyni się do poprawy dostępności kształcenia oraz umożliwi uczelniom lepsze dostosowanie procesu dydaktycznego do potrzeb uczestników studiów podyplomowych będących osobami niepełnosprawnymi.

Komitety Polityki Naukowej, po zapoznaniu się z zaproponowanymi rozwiązaniami, **pozytywnie opiniuje projekt rozporządzenia, polegający na rozszerzeniu katalogu zadań, na które mogą być wydawane środki z dotacji, o której mowa w art. 365 pkt 6 ustawy, odnotowując jednocześnie, że:**

1. nie skutkuje on zwiększeniem środków przeznaczonych na tę dotację – uczelnie będą miały do dyspozycji tę samą wysokość dotacji, obliczaną według liczebności niepełnosprawnych studentów i doktorantów, ale z możliwością pełnoprawnego przeznaczania tych środków także dla na niepełnosprawnych kandydatów na studia podyplomowe oraz słuchaczy tych studiów, oraz
2. zmiana wprowadzona ustawą o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, polegająca na rozszerzeniu katalogu zadań realizowanych w ramach środków, o których mowa w art. 365 pkt 6 ustawy (związanych z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia podyplomowe oraz kształceniu na studiach podyplomowych), nie będzie stanowić podstawy do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa na ten cel oraz nie wpłynie na wysokość lub podział między uczelnie środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 6 ustawy, a jedynie na wewnętrzny sposób rozdysponowania otrzymanych środków dotacji przez uczelnie;

Zdaniem Komitetu, brak dodatkowych środków finansowych może skutkować tym, że władze uczelni w praktyce nie będą stosować tego rozwiązania w przypadku słuchaczy studiów podyplomowych.

prof. dr hab. Ewa Gruza
Przewodnicząca KPN
Warszawa, dn. 07 maja 2026 r.